

DECIZIE

27 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Dumitru Visternicean
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Adnad-Tur”, reprezentată de avocatul Victor Rusu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Adnad-Tur” împotriva Întreprinderii Mixte „LKW-Aleks Spedition” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, și

la cererea reconvențională depusă de Întreprinderea Mixtă „LKW-Aleks Spedition” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Adnad-Tur” cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile prestate,

împotriva deciziei din 6 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Întreprinderea Mixtă „LKW-Aleks Spedition” Societate cu Răspundere Limitată și s-a casat parțial hotărârea din 9 martie 2017 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central și în partea casată s-a emis o nouă hotărâre de admitere a acțiunii reconvenționale,

c o n s t a t ă :

La 25 februarie 2016 SRL „Adnad-Tur”, a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că între SRL „Adnad-Tur” în calitate de transportator și ÎM „LKW-Alex Spedition” SRL în calitate de expeditor, a fost încheiat contractul nr. 1562 EXP din 19 iunie 2014 de prestare servicii de transport internațional de mărfuri.

Societatea a invocat că în conformitate cu contractul nominalizat, ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL urmează să achite pentru transport suma de 63 783,33 de lei în termen de 40 zile bancare după prezentarea actelor în original.

SRL „Adnad-Tur” a menționat că și-a îndeplinit obligația de a transporta încărcătura, fapt confirmat prin scrisoarea de transport internațional nr. 002248,

actul de primire - predare a lucrărilor efectuate nr. WH1003644 din 27 iunie 2014, precum și factura fiscală nr. WH1003644 din 27 iunie 2014.

Persoana juridică a comunicat că ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL la rândul său, însă a omis să execute în termen obligația de plată a prețului de transport, acumulând astfel o datorie în mărime de 14 243,83 de lei.

Respectiv, în scopul soluționării litigiului apărut pe cale amiabilă, la 27 noiembrie 2015, SRL „Adnad-Tur” a expediat în adresa pârâtului o pretenție prin care a notificat despre datoria pe care o are acesta față de reclamant, însă ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL nu a răspuns la somație.

SRL „Adnad-Tur” a solicitat, încasarea de la ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL în beneficiul SRL „Adnad-Tur” a datoriei în mărime de 14 243,83 de lei și a taxei de stat achitate la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 427,32 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică.

La 23 martie 2016 ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, a depus cerere reconvențională împotriva SRL „Adnad-Tur” privind încasarea datoriei, a dobânzilor de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, formate din taxa de stat și cheltuielile de asistență juridică.

În motivarea cererii reconvenționale ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a invocat faptul că SRL „Adnad Tur” a prestat ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, servicii de transport conform facturilor fiscale WI 1300443 din 5 martie 2014 în sumă de 30 975,78 de lei și WI 1300447 din 12 martie 2014 în sumă de 30 891,63 de lei, în total 61 867,41 de lei.

ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a afirmat că la 13 iunie 2014, în adresa SRL „Adnad Tur” a fost înaintată somația privind plata datoriei în sumă de 49 559,50 de lei.

A menționat că această sumă nu a fost achitată, fiind o obligație certă și scadentă.

Societatea a susținut că la moment în contabilitatea ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL nu figurează nicio datorie față de SRL „Adnad Tur”.

ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a solicitat încasarea în beneficiul ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL de la SRL „Adnad Tur” a sumelor de 49 559,50 de lei cu titlu de datorie pentru serviciile prestate, 18 440,50 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, 2 040 de lei cu titlu de taxă de stat și 3 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 9 martie 2017 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Adnad-Tur”, a fost admisă. S-a încasat de la ÎM „LKW-Alex Spedition” SRL în beneficiul SRL „Adnad-Tur” datoria în mărime de 14 243,83 de lei, cheltuielile privind taxa de stat în mărime de 427,32 de lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 2 500 de lei, în total suma de 17 171,15 lei. Acțiunea reconvențională a ÎM „LKW-Alex Spedition” SRL, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 4 aprilie 2017 ÎM „LKW-Alex Spedition” SRL a declarat apel împotriva hotărârii din 9 martie 2017 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central.

Prin decizia din 6 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de ÎM „LKW-Alex Spedition” SRL, a fost casată hotărârea din 9 martie 2017 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, în partea în care a fost respinsă acțiunea reconvențională depusă de ÎM „LKW-Alex Spedition” SRL și în această

parte a fost emisă o nouă hotărâre prin care, s-a încasat de la SRL „Adnad-Tur” în beneficiul ÎM „LKW-Alex Spedition” SRL datoria în mărime de 49 559,50 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 18 440,50 de lei, prejudiciul pentru neprezentarea facturilor în termen în mărime de 20 410,67 de lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6 000 de lei și taxa de stat achitată la înaintarea cererii în prima instanță în mărime de 2 865 de lei, precum și taxa de stat achitată la înaintarea cererii de apel în mărime de 1 850 de lei.

La 27 martie 2018 SRL „Adnad-Tur”, reprezentată de avocatul Victor Rusu a declarat recurs împotriva deciziei din 6 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului societatea a invocat că conform art. 513 alin. (1) Cod civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

SRL „Adnad-Tur” a evidențiat că și-a îndeplinit conștiincios obligațiile rezultate din contractul – comandă nr. 1562 EXP din 19 iunie 2014 de prestare a serviciilor de transport internațional de mărfuri.

La rândul său, ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a refuzat neîntemeiat să-și îndeplinească obligația corelativă de plată a prețului contractului, deși a beneficiat de serviciile executate de SRL „Adnad-Tur”.

A evidențiat că nu poate accepta afirmația ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL că neachitarea se datorează încălcării admise de SRL „Adnad-Tur” privind obligația de a prezenta factura în termen.

Societatea a susținut că ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL nu a prezentat decizia cu privire la inițierea unui control fiscal în cadrul întreprinderii, sau alte documente care ar indica efectuarea unei verificări documentare.

SRL „Adnad-Tur” a menționat că ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a prezentat doar dovada efectuării unui control fiscal tematic privind restituirea TVA la buget, însă aceasta nu are legătură cu plata impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător.

Recurenta a reiterat că art. 102 alin. (6) lit. a) Cod fiscal nu poate fi aplicat speței, deoarece TVA nu se aplică pentru livrări de mărfuri, iar relațiile economice ce au apărut între părțile prezentului litigiu au la bază un contract de transport de mărfuri.

SRL „Adnad-Tur” a subliniat că în factura din 27 iunie 2014 de asemenea a fost indicat faptul că serviciile au fost prestate la cota TVA = 0, ceea ce presupune că prețul serviciilor nu include suma TVA, care ar putea fi dedusă ulterior.

Societatea a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei contestate cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 6 decembrie 2017.

Recurenta a recepționat decizia contestată la 3 martie 2018. (f.d. 4, vol. II)

Astfel, recursul, declarat la 27 martie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 30 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de SRL „Adnad-Tur”, reprezentată de avocatul Victor Rusu, a fost considerat admisibil.

Prin referința din 25 iunie 2018 ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a solicitat respingerea recursului declarat de SRL „Adnad-Tur”, cu menținerea deciziei contestate.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând recursul declarat de SRL „Adnad-Tur”, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel în partea admiterii pretenției de încasare de la SRL „Adnad-Tur” în beneficiul ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a sumei de 20 410, 67 de lei cu titlu de prejudiciu pentru neprezentarea facturii în termen, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, de respingere a cerinței din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, prevede că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiile sale dacă legea nu dispune altfel, iar conform art. 130 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

După cum denotă actele cauzei, între SRL „Adnad-Tur” în calitate de transportator și ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL în calitate de expeditor a fost încheiat contractul-comandă nr. 1562 EXP din 19 iunie 2014, pentru servicii de transport internațional de mărfuri, potrivit căruia, serviciile de transport urmau a fi executate în perioada 20 iunie 2014 încărcare și până la 26 iunie 2014 livrarea, la preț de 3 350 de euro, echivalent a 63 783,33 de lei (f.d. 5)

Potrivit scrisorii de transport CMR nr. 002248 SRL „Adnad Tur” în calitate de transportator a executat serviciile menționate în contract. (f.d. 6)

Este cert și faptul că la materialele cauzei au fost anexate și prezentate de ambele părți, actele de verificare a decontărilor unipersonale dintre SRL „Adnad-Tur” și ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, din care rezultă că persoanele juridice aveau stabilite relații economice începând cu 16 februarie 2012 și până la 2 iulie 2014. (f.d. 92, 93-94, 111, 115, 116)

S-a constatat cu certitudine că obiectul contractului îl constituie transportul internațional de mărfuri, iar actele de verificare a decontărilor unipersonale dintre SRL „Adnad-Tur” și ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL în esență coincid, doar că factura fiscală seria WH nr. 1003644 din 27 iunie 2014, în baza contractului-comandă nr. 1562 EXP din 19 iunie 2014, nu a fost inclusă, precum că, nu a fost expediată imediat și nu a fost recepționată de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL.

Potrivit actului de verificare a decontărilor la situația din 15 martie 2016 prezentată de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL și nesemnată de SRL „Adnad-Tur”, datoria ultimei constituie 49 559,50 de lei. (f.d. 116)

Iar, potrivit actului de verificare prezentat de SRL „Adnad-Tur” după emiterea facturii fiscale seria WH nr. 1003644 din 27 iunie 2014, în sumă de 63 783,33 de lei, la 2 iulie 2014, după emiterea acesteia, SRL „Adnad-Tur” a achitat ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL suma de 10 000 de lei. (f.d. 92-95)

Înaintând acțiunea în judecată împotriva ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, SRL „Adnad-Tur” a solicitat încasarea datoriei în mărime de 14 243,83 de lei și a taxei de stat achitate la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 427,32 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică, iar la rândul său, ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL depunând cerere reconvențională a solicitat încasarea în beneficiul ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL de la SRL „Adnad Tur” a sumelor de 49 559,50 de lei cu titlu de datorie pentru serviciile prestate, 18 440,50 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, 2 040 de lei cu titlu de taxă de stat și 3 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță, prin hotărârea din 9 martie 2017, Judecătoria Hîncești, sediul Central a ajuns la concluzia temeinicii acțiunii înaintate de SRL „Adnad-Tur” și netemeinicii acțiunii reconvenționale înaintate de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL.

Verificând legalitatea actului de dispoziție adoptat de către instanța de fond, prin decizia din 6 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL și a fost casată parțial hotărârea din 9 martie 2017 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, în partea respingerii acțiunii reconvenționale, și în această parte a fost emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii reconvenționale înaintată de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, încasând de la SRL „Adnad-Tur” în beneficiul ÎM „LKW-Alex Spedition” SRL datoria în mărime de 49 559,50 de lei, dobânzile de întârziere în mărime de 18 440, 50 de lei, prejudiciul pentru neprezentarea facturilor în termen în mărime de 20 410,67 de lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6 000 de lei și taxa de stat achitată la înaintarea cererii în prima instanță în mărime de 2 865 de lei, precum și taxa de stat achitată la înaintarea cererii de apel în mărime de 1 850 de lei. În rest, hotărârea din 9 martie 2017 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că din înscrisurilor contabile atașate la materialele cauzei se atestă existența datoriei din partea SRL „Adnad-Tur” față de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, de asemenea se constată existența datoriei din partea ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL către SRL „Adnad Tur”.

Conform art. 210 alin. (1) Cod civil, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1 000 de

lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului. Respectiv, a stabilit că compensarea, între două persoane juridice, trebuie privită ca un act juridic civil, în sensul art. 195 Cod Civil, și prin efectul art. 210 Cod civil trebuie să îmbrace forma scrisă.

Instanța de apel a relevat că încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 18 440,50 lei, de la SRL „Adnad-Tur” în beneficiul reclamantei ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, se justifică prin perioada exagerat de lungă, în care SRL „Adnad-Tur” a lipsit-o pe ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL de folosința mijloacelor bănești proprii.

Conform art. 19 alin. (1) a Legii contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007, faptele economice se contabilizează în baza documentelor primare și centralizatoare. Astfel, în baza art. 19 alin. (2) a Legii contabilității, documentele primare se întocmesc în timpul efectuării operațiunii, iar dacă aceasta este imposibil - nemijlocit după efectuarea operațiunii sau după producerea evenimentului.

Legislația în vigoare, menționată supra obligă SRL „Adnad-Tur”, în timpul operațiunilor economice să-și documenteze lucrarea îndeplinită (serviciul prestat), prin întocmirea unui document contabil primar. Astfel, instanța de apel a remarcat că legea specială, direct aplicabilă ambelor părți în cauza civilă respectivă, interzice deținerea unor active sau înregistrarea unor fapte economice, fără existența documentelor primare.

Mai mult că, instanța de apel a relevat că documentul primar, după cum se atestă din circumstanțele cauzei, urma să fie întocmit și emis de SRL „Adnad-Tur” și tot acesteia îi revenea și sarcina să prezinte documentul primar ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, pentru documentarea corespunzătoare a faptului economic.

Curtea de Apel Chișinău a conchis că la data înaintării facturii de SRL „Adnad-Tur” către ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, toate perioadele fiscale anterioare, erau închise, dările de seamă erau deja prezentate la organele statistice și fiscale, iar potrivit actului de control nr. 5-668321 din 20 octombrie 2014, emis de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Hâncești, la ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL deja era efectuat controlul fiscal (f.d. 101).

În consecință, instanța de apel a reținut drept legitim și întemeiat argumentul ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, că prin prezentarea cu întârziere a facturii nr. WH 1003644 la 27 iunie 2014, „Adnad-Tur” SRL a cauzat un prejudiciu ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, în mărime de 20 410,67 de lei, ce este formată din suma impozitului pe venit, din activitatea de întreprinzător achitat de către ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL în sumă de 7 654 de lei (63 783,33 de lei x 12%) + suma restituirii TVA micșorată cu 20% din suma facturii în sumă de 12 756,67 de lei.

Astfel, instanța de apel fiind investită cu judecarea cauzei în speță, rezultând din temeiurile și obiectul acțiunii, corect a casat parțial hotărârea primei instanțe, în partea în care a fost respinsă acțiunea reconvențională și a emis în această parte o nouă hotărâre de admitere a acțiunii reconvenționale înaintate de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL, însă, incorect a concluzionat asupra temeiniciei pretenției înaintate, în partea încasării de la SRL „Adnad-Tur” în beneficiul ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a sumei de 20 410,67 de lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea actului de dispoziție adoptat de către instanța de apel în partea reparării prejudiciului în raport cu circumstanțele cauzei, consideră că instanța de apel la speța dedusă judecării nu a luat în considerare cazurile de aplicare a legislației ce reglementează facturile fiscale și livrările impozitate la cota zero, modalitățile de reparare a prejudiciului cauzat prin ne prezentarea facturii în termen, în speță, rezultată din contractul-comandă pentru servicii transport internațional de mărfuri.

Conform art. 104 lit. a) Cod fiscal, la cota zero a TVA se impozitează următoarele livrări: mărfurile, serviciile pentru export și toate tipurile de transporturi internaționale de mărfuri (inclusiv de expediție) și pasageri, serviciile de transport internațional al gazelor naturale, precum și serviciile operatorului aerodrom (aeropot), de comercializare a biletelor de călătorie în trafic internațional, de deservire la sol a aeronavelor, inclusiv de livrare a combustibilului și a mărfurilor la bordul aeronavei, de securitate aeronautică, de căutare-salvare și de navigație aeriană, aferente aeronavelor în trafic internațional, combustibilul destinat aprovizionării în Portul Internațional Liber Giurgiuilești a navelor maritime implicate în transportul internațional de mărfuri și pasageri, indiferent de naționalitatea navei sau de pavilionul acesteia.

Conform art. 117 alin. (1) Cod fiscal, subiectul impozabil care efectuează o livrare impozabilă pe teritoriul țării este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) factura fiscală pe livrarea în cauză. Prezentarea facturii fiscale se efectuează la momentul apariției obligației fiscale, stabilit prin art.108, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul cod. Pentru livrările impozitate conform art.104 lit. a), eliberarea facturii fiscale nu este obligatorie.

Art. 1398 și art. 1399 ale Codului civil, stipulează că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prevederile prezentului capitol se aplică și în cazul prejudiciului cauzat în raporturile contractuale, cu excepția situațiilor în care se aplică prevederi referitoare la răspunderea debitorului pentru neexecutarea contractului și reglementări speciale pentru anumite raporturi contractuale.

În contextul normei de drept expuse, răspunderea civilă delictuală se angajează prin fapta ilicită (încălcarea normelor dreptului obiectiv, obligație legală cu caracter general), vinovăția (culpa) și evident prejudiciul în forma patrimonială descrisă la art. 14 Codul civil și prejudiciul moral.

Conform art.14 Codul civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat). Dacă cel care a lezat o persoană într-un drept al ei obține ca urmare venituri, persoana lezată este în drept să ceară, pe lângă reparația prejudiciilor, partea din venit rămasă după reparație.

Astfel, prejudiciul cauzat, indiferent de formă și valoare, rezultat din fapte licite sau fără vinovăție nu poate antrena răspunderea civilă solicitată și poate fi reparat numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Pentru a invoca instituirea răspunderii civile, instanța de apel urma să verifice întrunirea cumulativă a condițiilor survenirii răspunderii, prin existența unei fapte ilicite, adică acțiune sau inacțiune, care au ca și rezultat încălcarea drepturilor subiective sau interesele legitime ale unei persoane, în speță acțiunile recurente SRL „Adnad-Tur”, existența unui prejudiciu, care constă în rezultatul sau efectul negativ suferit de o persoană datorită faptei ilicite, legătura de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, iar prejudiciul revendicat să fie o consecință a faptei, existența vinovăției persoanei care a săvârșit fapta ilicită.

În aceeași ordine de idei, conform art. 104 și 117 Cod fiscal, SRL „Adnad-Tur” și-a îndeplinit obligația de a transporta încărcătura și a eliberat scrisoarea de transport internațional nr. 002248, actul de primire - predare a lucrărilor efectuate nr. WH1003644 din 27 iunie 2014, ulterior a expediat prin intermediul oficiului poștal, la 30 noiembrie 2015, și factura fiscală seria WH nr. 1003644 din 27 iunie 2014. (f.d. 8-9)

De altfel, în cadrul livrărilor impozitate la cota zero conform art. 104 lit. a) Cod fiscal, și anume, serviciile pentru export și toate tipurile de transporturi internaționale de mărfuri (inclusiv de expediție) și de pasageri, factura fiscală nu se eliberează, aceasta deoarece documente primare obligatorii în cazul contractelor de transport internațional de mărfuri sunt carnetul TIR/CMR, contractul și actele de primire-predare, care au funcții de acte justificative care stau la baza înregistrării în contabilitatea curentă a operațiunilor economice consemnate în ele.

Având în vedere faptul că persoanele juridice începând cu 16 februarie 2012 și până la 2 iulie 2014 aveau stabilite relații economice, intimatul ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL nu a fost lipsit de dreptul și nu a solicitat eliberarea facturii fiscale/de expediție, or, la materialele cauzei lipsesc astfel de probe.

Nu poate fi reținut și se respinge argumentul ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL precum că s-a aflat în imposibilitate de a contabiliza documentul primar, factura de expediție seria WH nr. 1003644 din 27 iunie 2014 și de a reflecta obligația de plată în evidența contabilă, or, acesta vine în contradicție cu normele menționate și nu se atestă vinovăția SRL „Adnad-Tur” în survenirea consecințelor negative, invocate și neprobate de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL.

Mai mult, ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL semnând contractul – comandă și actul de primire-predare, la fel recepționând încărcătura și primind scrisoarea de transport internațional nr. 002248, cunoștea cu certitudine despre datoria existentă și urma să contabilizeze suma în conformitate cu dispozițiile Codului Fiscal și Legii contabilității, iar în caz de necesitate, la efectuarea controlului fiscal în vederea restituirii TVA, urma să solicite factura respectivă și să corecteze dările de seamă închise pentru perioadele anterioare, în sensul art. 188 Cod fiscal.

Aceste concluzii sunt inerente și în sensul reparării prejudiciului, ce derivă din raporturile de transport internațional de mărfuri, or, în situația în care SRL „Adnad-Tur” a executat obligațiile contractuale și a transportat marfa în termenii și la locul indicat, nu se atestată temeieri pentru instituirea reparării prejudiciului, prin prezentarea cu întârziere a facturii.

Chiar și din argumentele reținute de instanța de apel, nu se confirmă legătura cauzală între neeliberarea facturii în termen și imposibilitatea contabilizării operațiunii economice, atâta timp cât serviciul a fost prestat, iar eliberarea facturii

nu este obligatorie, având în vedere respectarea eliberării documentelor primare pentru transportul internațional de mărfuri.

Finalmente, nu se constată nici fapta ilicită a recurente și nici existența în sine, a unui eventual prejudiciu.

Ca urmare a celor relatate, instanța de recurs este în imposibilitate de a admite cerința ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL cu privire la repararea prejudiciului cauzat, în mărime de 20 410,67 de lei, format din suma impozitului pe venit, din activitatea de întreprinzător achitat în sumă de 7 654 de lei (63 783,33 de lei x 12%) + suma restituirii TVA micșorată cu 20% din suma facturii în sumă de 12 756,67 de lei) pentru neprezentarea facturii în termen seria WH nr. 1003644 din 27 iunie 2014, în prezenta speșă, or, acestea nu au suport juridic și nu pot fi imputate SRL „Adnad-Tur”.

În sprijinul poziției exprimate, reiterează instanța de recurs că ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a prezentat doar dovada efectuării unui control fiscal tematic privind restituirea TVA la buget, ceea ce nu are legătură cu plata impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător în sensul art. 102 alin. (6) lit. a) Cod fiscal inaplicabil speșei, deoarece TVA nu se aplică pentru livrări de mărfuri, iar relațiile economice ce au apărut între părțile litigioase au la bază un contract de transport de mărfuri.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție opinează că în factura emisă și eliberată de SRL „Adnad-Tur” din 27 iunie 2014 sunt indicate serviciile care au fost prestate la cota TVA = 0, ceea ce presupune că prețul serviciilor nu include suma TVA, care ar putea fi dedusă ulterior.

Sub un alt aspect, instanța de recurs evidențiază că la materialele cauzei se regăsesc înscrisuri contabile prin care se atestă existența datoriei din partea SRL „Adnad-Tur” față de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL și datoriei ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL față de SRL „Adnad-Tur”, iar instanța de apel justificat a remarcat faptul că SRL „Adnad-Tur” a solicitat încasarea sumei de 14 243,83 de lei și că nu este lipsită de dreptul de a se adresa cu acțiune separată față de ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL privind încasarea datoriilor acumulate, solicitate a fi încasate în mărime de 49 559,50 de lei, atâta timp cât ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL nu recunoaște datoria respectivă și la materialele cauzei lipsește un contract de colaborare reciprocă.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel în partea încasării de la SRL „Adnad-Tur” în beneficiul ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL a sumei de 20 410,67 de lei cu titlu de prejudiciu pentru neprezentarea facturii în termen, a fost adoptată contrar normelor de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de SRL „Adnad-Tur”, de a casa decizia instanței de apel în partea respectivă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care se respinge pretenția ÎM „LKW-Aleks Spedition” SRL împotriva SRL „Adnad-Tur” cu privire la repararea prejudiciului pentru neprezentarea facturii în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Adnad-Tur”, reprezentată de avocatul Victor Rusu.

Se casează decizia din 6 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Adnad-Tur” împotriva Întreprinderii Mixte „LKW-Aleks Spedition” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională depusă de Întreprinderea Mixtă „LKW-Aleks Spedition” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Adnad-Tur” cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile prestate, în partea admiterii pretenției cu privire la repararea prejudiciului, pentru neprezentarea facturii în termen, și în această parte se emite o hotărâre nouă, prin care:

Se respinge pretenția Întreprinderii Mixte „LKW-Aleks Spedition” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „Adnad-Tur” a sumei de 20 410, 67 de lei cu titlu de prejudiciu pentru neprezentarea facturii în termen, ca fiind neîntemeiată.

În rest, decizia din 6 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, se menține.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Visternicean

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva